

ЕСТЕТИКА МАЛИХ АРХІТЕКТУРНИХ ФОРМ В МІСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Студ. Лизько М.М., гр. А-272

Науковий керівник к.п.н. доц. Тюрікова О.М.

Одеська державна академія будівництва та архітектури

Анотація. У роботі проведено аналіз естетики малих архітектурних форм у міському середовищі та різноманітність їх проявів в різних куточках світу. Дослідження містить огляд стилістичних тенденцій, що впливають на зовнішній вигляд малих архітектурних форм, та аналіз сучасних напрямків їх проектування. Розроблено рекомендації щодо створення малих архітектурних форм, що враховують естетичні та функціональні вимоги сучасного міста.

Вступ. Малі архітектурні форми (МАФ) — це об'єкти обладнання та благоустрою території, які задовольняють утилітарні та естетичні потреби людини. Такі предмети благоустрою є невід'ємною частиною міського середовища та виконують як практичну, так і естетичну функції. Вони сприяють формуванню комфортного та привабливого простору для мешканців і гостей міста. У термін «МАФ» МАФ включають різноманітні елементи, які доповнюють архітектурний ансамбль міста. Їх гармонійний зв'язок із навколишнім середовищем підвищує естетичну цінність міських просторів.

Постановка завдання. Метою дослідження є комплексне вивчення естетики малих архітектурних форм (МАФ) у міському середовищі та їх ролі у створенні комфортних, функціональних та привабливих просторів. Дослідження передбачає аналіз сучасних тенденцій у дизайні МАФ, вивчення їх культурних, естетичних і практичних аспектів, а також їх вплив на сприйняття міського середовища.

Основні результати. Малі архітектурні форми – це невеликі споруди, що виконують утилітарно-декоративну функцію в міському середовищі. До них належать такі елементи, як альтанки, павільйони, навіси, арки, колони, вуличні вази, фонтани, скульптури, лавки, ліхтарі, сходи, балюстради, містки, обладнання дитячих майданчиків, павільйони зупинок громадського транспорту, огорожі, ворота та інші елементи (Рис. 1). Серед них, наприклад, альтанка у парку виконує роль місця для відпочинку та захисту від несприятливих погодних умов.

а

б

в

Рис. 1. Приклади МАФ у сучасному міському просторі: а – лавка; б – фонтан;
в - альтанка

Малі архітектурні форми вирішують багато важливих завдань у міських середовищах, таких як підвищення естетичної привабливості міських просторів, створення умов для відпочинку мешканців, організація простору та участь у його зонуванні [1].

Одним із центральних викликів є формування ідентичності міста. Використання характерних стилістичних елементів у МАФ може стати своєрідною «візитівкою», яка підкреслює характер і культуру регіону. Наприклад, конкретні декоративні рішення, засновані на історичних чи культурних традиціях, часто дозволяють створювати пам'ятні образи міських просторів [2].

Крім того, МАФ виконує функцію інтерактиву та спілкування між мешканцем і простором. Сучасні інтерактивні скульптури та цифрові інсталяції створюють нові можливості для взаємодії та спонукають людей довше затримуватись у певних районах міста. Ці елементи дозволяють оживити громадські простори та дозволити мешканцям брати активну участь у міському житті. Водночас практична функціональність МАФ залишається важливою. Бо зупинки, лавочки, дах та інші елементи забезпечують комфорт повсякденного життя. Вони є важливою частиною інфраструктури, яка полегшує використання міського простору та підвищує комфорт мешканців [3].

На зовнішній вигляд малих архітектурних форм впливає кілька важливих факторів, що визначають їх естетику та функціональність. Одним із найважливіших є культурний фон, сформований архітектурними традиціями та стилями того чи іншого регіону. Наприклад, у Львові часто зустрічаються МАФи з елементами класицизму та бароко, які відповідають історичній атмосфері міста.[4] Ще один важливий фактор – функціональність. МАФ повинен бути не тільки декоративним, але й відповідати практичним потребам його мешканців. Матеріали, з яких виготовлені ці елементи, також мають великий вплив. Використання сучасних технологій означає, що МАФ можна виробляти з бетону, скла, металу, дерева та навіть пластику, що робить використання екологічно чистих та перероблених матеріалів дедалі важливішим.

Проектування малих архітектурних форм здійснюється з використанням різноманітних заходів, що забезпечують гармонію з міським середовищем. Одним із таких інструментів є колір, який дозволяє інтегрувати об'єкт у загальний просторовий контекст. Форма і стиль однаково важливі. Симетричне та геометричне вирівнювання МАФ створює враження порядку та строгості, а асиметричні форми підкреслюють сучасність та динамічність дизайну. Також важливу роль відіграє освітлення. Освітлені скульптури та ліхтарі роблять їх

видимими в темряві, додаючи нового акценту та естетичної привабливості міському середовищу [5].

Висновок. Малі архітектурні форми є важливими елементами міського середовища, впливаючи на його естетику, функціональність і комфорт. Вони і практичні, і декоративні, формують імідж міста. Якщо взяти до уваги культурний контекст, екологічні міркування та інноваційні підходи до дизайну – МАФ стає важливою частиною сучасного міського планування.

Summary

The report analyses the aesthetics of small architectural forms in the urban environment and the diversity of their manifestations in different parts of the world. The study provides an overview of stylistic trends that affect the appearance of small architectural forms and an analysis of modern trends in their design. Recommendations for the creation of small architectural forms that take into account the aesthetic and functional requirements of the modern city are developed.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Тканко О. «Естетична» культура та мода в Україні кінця XX ст. Вісник Львівської національної академії мистецтв. 2017. Вип. 32. С. 237-246.
2. Чупріна Н. В. Критерії формування модних тенденцій та проектних образів масового вжитку в індустрії моди. Мистецтвознавчі записки. 2017. Том 31. С. 252-260.
3. Zhilina O. V. Aesthetic Functions of Small Architectural Forms in Urban Environment. Journal of Urban Studies, 2018.
4. Kryklyvets I. Influence of Historical Styles on Modern Urban Furniture. Architectural Digest, 2020.
5. Pavlova L. M. Ecological Trends in Modern Architecture: Small Forms. Ecodesign Journal, 2021.